

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om införande av lagstiftning för en reform av handläggningen av brottmål utanför domstolarna och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om införande av lagstiftning för en reform av handläggningen av brottmål utanför domstolarna och till vissa lagar som har samband med den (RP 115/2016 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Ville Hinkkanen, justitieministeriet
- polisinspektör Jari Pajunen, inrikesministeriet
- referendarieråd Mikko Eteläpää, Riksdagens justitieombudsmans kansli
- tingsdomare Juha Fredriksson, Helsingfors tingsrätt
- konsultativ tjänsteman Virpi Jalkanen, Riksåklagarämbetet
- polisinspektör Matti Högman, Polisstyrelsen
- advokat Jussi Sarvikivi, Finlands Advokatförbund.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- finansministeriet
- jord- och skogsbruksministeriet
- kommunikationsministeriet
- arbets- och näringsministeriet
- social- och hälsovårdsministeriet
- miljöministeriet
- professor Mikko Vuorenmaa.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en lag om införande av lagstiftning för en reform av handläggningen av brottmål utanför domstolarna. Genom lagen införs det förfarande som föreskrivs i den år 2010 utfärdade lagen om föreläggande av böter och ordningsbot och som ersätter

Betänkande LaUB 12/2016 rd

strafforder- och ordningsbotsförfarandet. Genom lagen sätter man också i kraft vissa andra till reformen anknyttande lagar där ikraftträdandet ska bestämmas genom lag.

En del av de lagar som ingår i reformen ska på grund av senare lagstiftningsändringar inte sättas i kraft, utan de upphävs genom lagar som utfärdas för att revidera den lagstiftning som ingår i reformen. Nya, i sak likadana lagförslag avses bli lämnade om en del av de lagar som upphävs.

Införandelagen och övriga föreslagna lagar avses träda i kraft den 1 december 2016.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Propositionen gäller införande av lagstiftning för en reform av summarisk handläggning av brottmål utanför domstolarna. Förfarandet har reviderats genom lagar som utfärdades 2010 (754—777/2010). Riksdagen behandlade då regeringens proposition med förslag till lagstiftning om föreläggande av böter och ordningsbot och till vissa lagar som har samband med den (RSv 84/2010 rd — RP 94/2009 rd). Den lagstiftning som antogs 2010 innehöll inte någon exakt tidpunkt för ikraftträdandet, utan det föreslogs att detta skulle bestämmas genom lag. Meningen var att de informationssystem som lagstiftningen kräver ska kunna införas på grundval av en redan godkänd lagstiftning. Genomförandet av reformen har väntat på att informationssystemen blir klara.

I den nu aktuella propositionen föreslår regeringen att det stiftas en lag om införande av lagstiftning för en reform av handläggningen av brottmål utanför domstolarna. Genom lagen införs det förfarande som föreskrivs i den 2010 utfärdade lagen om föreläggande av böter och ordningsbot. Förfarandet ersätter strafforder- och ordningsbotsförfarandet. Genom lagen införs också vissa andra lagar som har samband med reformen och enligt vilka det ska bestämmas särskilt genom lag om deras ikraftträdande.

I det gällande förfarandet inleds ett strafforderförfarande efter det att en polisman eller någon annan tjänsteman som enligt lag utför övervakning delger den som misstänks för brott ett straffanspråk. Efter det överförs ärendet till åklagaren för utfärdande av strafforder. Efter reformen ersätts straffordern i fall som leder till högst 20 dagsböter av ett bötesföreläggande som utfärdas av en polisman, tullman eller gränsbevakningsman, om det är fråga om en förseelse med anknytning till trafik eller om snatteri. Vid andra förseelser och de förseelser som bestraffas med mer än 20 dagsböter föreläggs straffet genom ett strafföreläggande som utfärdas av åklagaren. Föreläggandet föregås då av ett yrkande utfärdat av en övervakande tjänsteman. Ett ärende som annars ska avgöras genom bötesföreläggande överförs till allmänna åklagaren för avgörande, om den som misstänks för förseelsen har begärt att grunden för bestämmande av dagsbotsbeloppet ska granskas.

Ett ordningsbotsföreläggande kan i dag utfärdas dels av de övervakande tjänstemännen, dels i vissa fall också av allmänna åklagaren i vissa fall. Också domstolen kan döma ut ordningsbot för förseelser som förts till dess behandling i normal behandlingsordning för brottmål. En ordningsbot kan också förenas med en förverkandepåföljd på högst 1 000 euro.

Betänkande LaUB 12/2016 rd

För att handlägga och avgöra ett ärende krävs det samtycke av målsäganden och den som misstänks för förseelsen. Om den misstänkte inte ger sitt samtycke, delges han eller hon emellertid ett straffyrkande som avser böter eller ordningsbot. Samtycket kan i det fallet ännu ges separat genom att betala böterna eller ordningsboten inom en föreskriven tid på 30 dagar. Om samtycke inte ges heller då, fortsätter handläggningen av ärendet i normal behandlingsordning för brottmål.

Lagutskottet anser att det är viktigt att den redan godkända reformen införs. Utskottet sade redan 2010 när det behandlade reformen att propositionen om en reform av lagstiftningen om summarisk handläggning av brottmål utanför domstolarna är av stor principiell betydelse (LaUB 9/2010 rd, s. 3). Genom reformen upphävs lagen om ordningsbotsförfarande (66/1983) och lagen om strafforderförfarande (692/1993), som båda stiftades som undantagslagar i grundlagsordning. Bakgrunden till reformen är bland annat att grundlagsutskottet har ansett att det är ett problem att lagstiftningen om så pass vanliga förfaranden som ordningsbots- och strafforderförfarandena har byggt på undantagslagstiftning av permanent karaktär, när de dessutom är centrala med tanke på den straffrättsliga dömande makten och individens rättsskydd. Grundlagsutskottet har ansett att statsrådet bör bedöma om lagstiftningen om ordningsbots- och strafforderförfarande är i linje med grundlagen och vid behov vidta åtgärder för att lagstiftningen ska uppfylla grundlagens krav (GrUU 46/2005 rd, s. 4/II).

Sammantaget tillstyrker lagutskottet lagförslagen, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

Den misstänktes samtycke och annan utveckling av bötesförfarandet

Enligt lagstiftningen om reformen, dvs. 4 § 1 mom. i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010), kan ett ärende handläggas i ett summariskt förfarande enligt den lagen bara om den som misstänks för förseelsen erkänner gärningen och godkänner den påföljd som föreläggs på grund av gärningen samt avstår från sin rätt till en muntlig behandling och samtycker till att ärendet avgörs i ett förfarande enligt den lagen.

Vid utfrågningen i utskottet fäste de sakkunniga uppmärksamhet vid att särskilt det samtyckeselement som ingår i det nya bötesförfarandet kan komma att öka myndigheternas arbete. Om inte samtycke ges, måste ärendet behandlas i en normal straffprocess. Det medför mer arbete för polisen, åklagarna och domstolarna än bötesförfarandet.

Det är svårt att uppskatta en hur stor den andel av de ärenden som i dag behandlas i strafforder- och ordningsbotsförfarande som man i framtiden tvingas behandla i en fullständig straffprocess till följd av att samtycke saknas. Av betydelse är dessutom att samtycke också kan ges i efterhand och att som samtycke betraktas bland annat det att böterna betalas helt eller delvis inom 30 dagar från delfäendet. Det bör också noteras att om den misstänkte inte ger sitt samtycke till förfarandet behandlas ärendet i en normal straffprocess. Påföljden bestäms då i en allmän domstol. Bötesstraff som föreläggs av tingsrätten kan förvandlas till fängelse så som anges i 2 a kap. i strafflagen.

Lagutskottet påpekar att justitieministeriet den 8 juni 2016 tillsatte en arbetsgrupp för att utreda möjligheterna att utvidga tillämpningsområdet för summarisk handläggning av brottmål utanför

Betänkande LaUB 12/2016 rd

domstolarna (JM 4/41/2016). Den lagberedningen är ett led i genomförandet av det strategiska programmet för statsminister Sipiläs regering. I regeringsprogrammet sägs det att brottmål som kan leda till böter eller fängelse i högst 2 år ska överföras från underrätterna till det summariska förfarandet. Enligt beslutet om att tillsätta arbetsgruppen ska den också granska detaljerna i bötesförfarandet och möjligheterna att förenkla förfarandet med beaktande särskilt av de begränsningar som följer av grundlagen. Enligt uppgift bedömer arbetsgruppen i sitt arbete bland annat den förutsättning som gäller samtycke, ändringssökandet och möjligheterna att lätta upp regleringen.

Laguskottet anser att det är viktigt att anta den nu aktuella införelagen inom den tidtabell som anges i propositionen så att lagstiftningen om möjligt kan träda i kraft den 1 december 2016 och så att eventuella ändringar kan göras i det nya förfarandet. Också både ändringarna i informationssystemen och utbildningen har genomförts enligt den redan godkända lagstiftningen. Utskottet anser ändå att det är viktigt att den nämnda arbetsgruppen undersöker vilka möjligheter det finns att lätta upp förfarandet utan att äventyra rättsskyddet. Det är viktigt att försöka använda myndigheternas begränsade resurser på ett rationellt sätt och ha enkla förfaranden där man slopar arbetsskeden i mån av möjlighet.

DETALJMOTIVERING

2. Lag om ändring av lagen om föreläggande av böter och ordningsbot

1 kap. Allmänna bestämmelser

3 §. Behöriga tjänstemän och tillämpningsområdet för bötesföreläggande. Paragrafen innehåller bestämmelser om behöriga tjänstemän och tillämpningsområdet för bötesföreläggande. I 2 mom. föreskrivs det bland annat om de förseelser för vilka polisen får utfärda ett bötesföreläggande. Regeringen föreslår att det till momentet fogas en ny 2 a-punkt, enligt vilken ett bötesföreläggande kan utfärdas för den som bryter mot körkortslagen. Laguskottet anser att förslaget är motiverat.

Under sakkunnigutfrågningen i laguskottet aktualiserades frågan om till vilka delar äventyrande av trafiksäkerheten enligt 23 kap. 1 § i strafflagen hör till tillämpningsområdet för bötesföreläggande och om äventyrande av trafiksäkerheten borde tas in i förteckningen i 3 § 2 mom. i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot.

Laguskottet konstaterar att enligt lagens 3 § 2 mom. 1 punkt kan i ett bötesföreläggande som påföljd föreläggas ett bötesstraff för den som bryter mot vägtrafiklagen (267/1981) eller bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den. Utifrån momentets 2 punkt kan för sin del föreläggas ett bötesstraff för den som bryter mot fordonslagen (1090/2002) eller bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den. Enligt 23 kap. 1 § 1 mom. i strafflagen ska en vägtrafikant som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vägtrafiklagen eller fordonslagen eller med stöd av dem utfärdade bestämmelser på ett sätt som är ägnat att äventyra någon annans säkerhet dömas för äventyrande av trafiksäkerheten. Ordalydelsen i 3 § 2 mom. 1 och 2 punkten i la-

Betänkande LaUB 12/2016 rd

gen om föreläggande av böter och ordningsbot täcker således in äventyrande av trafiksäkerheten enligt 23 kap. 1 § 1 mom. i strafflagen.

Däremot ingår 2 mom. 1 punkten i strafflagens bestämmelse om äventyrande av trafiksäkerheten bara delvis i tillämpningsområdet för bötesföreläggande. Enligt bestämmelsen döms för äventyrande av trafiksäkerheten den som, när han ansvarar för manövreringen av ett fartyg eller sköter en uppgift som väsentligt påverkar dess trafiksäkerhet, bryter mot sjötrafiklagen (463/1996) eller mot bestämmelser som har utfärdats med stöd av den eller för att förhindra sammanstötningar av fartyg till sjöss, i inre farvatten eller kanaler. Enligt 3 § 2 mom. 10 punkten i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot täcker tillämpningsområdet för bötesföreläggande brott mot sjötrafiklagen (463/1996) eller bestämmelser eller föreskrifter som har utfärdats med stöd av den. Utanför tillämpningsområdet blir ändå till exempel brott mot reglerna för inre farvatten och sjövägsreglerna (1972 års konvention om de internationella reglerna till förhindrande av sammanstötning till sjöss). Tillämpningsområdet omfattar inte heller strafflagens 23 kap. 1 § 2 mom. 2 och 3 punkt, som anknyter till luftfartslagen och bestämmelserna om tågsäkerhet.

Utifrån det som sägs ovan konstaterar utskottet för klarhetens skull att det i ett bötesföreläggande kan föreläggas påföljd för äventyrande av trafiksäkerheten enligt 23 kap. 1 § i strafflagen vid brott mot vägtrafiklagen, fordonslagen eller sjötrafiklagen. Utskottet anser att det föreslagna 3 § 2 mom. i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot fyller sitt syfte.

4 kap. Strafföreläggande och ordningsbot

24 §. Utfärdande av strafföreläggande (Ny). I 1 mom. föreskrivs det bland annat att åklagaren kan underteckna ett strafföreläggande också elektroniskt. I propositionen föreslås det inte att bestämmelsen ändras.

Också i 8 § 1 mom. sägs det att ett yrkande eller föreläggande som avses där kan undertecknas elektroniskt. Det föreslås i propositionen att 8 § 1 mom. förtydligas så att ett yrkande eller föreläggande kan undertecknas maskinellt. Elektronisk signatur har ett eget betydelseinnehåll i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009). Det är ändå inte detta som avses i det här sammanhanget (RP s. 13). Lagutskottet föreslår att samma förtydligande görs i 24 § 1 mom. Detta kräver också ändringar i ingressen till lagförslag 2.

3. Lag om ändring av strafflagen

2 a kap. Om böter, förvandlingsstraff och ordningsbot

3 §. Det totala bötesbeloppet. I paragrafen föreskrivs det om det totala bötesbeloppet. Enligt 2 mom. kan det genom förordning bestämmas att det totala bötesbelopp som bestäms för vissa brott ska höjas så att det blir lika stort som den största ordningsbot som bestäms för ett likartat brott. Bestämmelser om höjningen finns i 7 § i förordningen om dagsbotens belopp (609/1999).

Enligt propositionen fogas till paragrafen ett nytt 3 mom. där det sägs att bestämmelser om höjning av det totala bötesbeloppet vid bestämmande av ett gemensamt straff för brott som ska bestraffas med böter och ordningsbot finns i 7 kap. 3 a §. Det handlar om ett informativt tillägg.

Betänkande LaUB 12/2016 rd

I den föreslagna 7 kap. 3 a § föreskrivs det om de höjningar som ska göras i dagsbotsstraffet. Enligt den paragrafens 1 mom. ska, om någon ska dömas till böter och ordningsbot för två eller flera brott på en och samma gång, ett bötesstraff eller ett gemensamt bötesstraff höjt med 40 euro bestämmas. En ordningsbot som föreläggs en gående eller föraren av ett motorlöst fordon beaktas dock inte när höjningen fastställs. I 2 mom. sägs det att om bötesstraffet eller det gemensamma bötesstraffet till sitt totala belopp skulle vara lägre än ordningsboten eller den strängaste ordningsboten, höjs bötesstraffet eller det gemensamma bötesstraffet till ordningsbotens eller den strängaste ordningsbotens belopp innan höjningen enligt 1 mom. görs.

Laguskottet fäster uppmärksamhet vid att det är oklart om den höjning som avses i 2 a kap. 3 § 2 mom. i strafflagen ska göras innan 7 kap. 3 a § tillämpas på straffet. De föreslagna bestämmelserna säger inget uttryckligen om det inbördes förhållandet mellan höjningarna och i vilken ordning de ska göras.

Enligt uppgift till laguskottet är det meningen att höjningen enligt 2 a kap. 3 § 2 mom. görs innan höjningarna enligt 7 kap. 3 a §. Laguskottet föreslår därför att hänvisningen i 2 a kap. 3 § 3 mom. preciseras så att detta framgår av ordalydelsen i bestämmelsen.

23. Lag om ändring av 15 och 16 § i lagen om domstolspraktik (Utskottets nya lagförslag)

15 §. Befogenheter vid tingsrätten för en tingsnotarie som tjänstgjort i två månader. I paragrafen föreskrivs det om befogenheterna vid tingsrätten för en tingsnotarie som tjänstgjort i två månader. I lagförslag 16 i propositionen föreslås det att 17 § i tingsrättslagen (581/1993) ändras. I 17 § 1 mom. i tingsrättslagen anges det vad en tingsnotarie får göra utan särskilt förordnande. Regeringen föreslår att paragrafen ändras så att de straff som kan dömas ut i brottmål enligt 1 mom. 2 punkten underpunkt b och c kompletteras med ordningsbot. Enligt ikraftträdandebestämmelsen i lagförslag 16 träder lagen i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Riksdagen har behandlat regeringens proposition med förslag till domstolslag och lagstiftning som har samband med den (RSv 99/2016 rd — RP 7/2016 rd). Domstolslagen (673/2016) träder i kraft den 1 januari 2017. Enligt 24 kap. 2 § 1 punkten i domstolslagen upphävs tingsrättslagen, dvs. lagförslag 16 i propositionen, genom den. Det betyder att ändringen i lagförslag 16 gäller bara tills domstolslagen träder i kraft och att den upphävs då, alltså den 1 januari 2017.

Efter reformen av domstolslagen och annan lagstiftning som har samband med den finns bestämmelserna om en tingsnotaries befogenheter i lagen om domstolspraktik (674/2016), som träder i kraft den 1 januari 2017. Ändringarna i lagförslag 16 måste därför också göras i lagen om domstolspraktik. Utskottet föreslår således ett nytt lagförslag 23 om ändring av 15 och 16 § i lagen om domstolspraktik. Meningen är att den föreslagna nya lagen ska träda i kraft samtidigt som lagen om domstolspraktik, alltså den 1 januari 2017.

På grund av det som sägs ovan och eftersom ordalydelsen i 15 § 1 mom. 2 punkten ("annat straff än böter") avviker från 17 § 1 mom. 2 punkten underpunkt b i den gällande tingsrättslagen ("annat eller strängare straff än böter") behöver punkten kompletteras med ett omnämnande av ord-

Betänkande LaUB 12/2016 rd

ningsbot. Dessutom behöver 2 mom. kompletteras med ett omnämmande av ordningsbot som straff som får dömas ut i de brottmål som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten.

16 §. En tingsnotaries befogenheter enligt lagmannens förordnande. I paragrafen föreskrivs det om möjlighet att förordna den som tjänstgjort som tingsnotarie i två månader att delta i behandlingen av enskilda mål som ordförande eller ledamot vid tingsrätten. Eftersom ordalydelsen i 1 mom. 5 punkten ("annat straff än böter") avviker från 17 § 2 mom. 5 punkten i den gällande tingsrättslagen ("annat eller strängare straff än böter") behöver punkten kompletteras med ett omnämmande av ordningsbot.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 4—22 i proposition RP 115/2016 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 2 och 3 i proposition RP 115/2016 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen godkänner ett nytt lagförslag 23. (Utskottets nya lagförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om införande av lagstiftning för en reform av handläggningen av brottmål utanför domstolarna

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Följande lagar träder i kraft den 20 :

- 1) lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010),
- 2) lagen om ändring av lagen om verkställighet av böter (757/2010),
- 3) lagen om ändring av 8 kap. 11 § i lagen om rättegång i brottmål (759/2010),
- 4) lagen om ändring av 14 § i lagen om Forststyrelsens jakt- och fiskeövervakning (765/2010),

Betänkande LaUB 12/2016 rd

- 5) lagen om ändring av 15 § i militära rättegångslagen (766/2010),
- 6) lagen om ändring av ordningslagen (774/2010),
- 7) lagen om ändring av 58 § i upphovsrättslagen (776/2010).

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av lagen om föreläggande av böter och ordningsbot

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010) 5 § 2 mom., 8 § 1 mom.,
24 § 1 mom. och rubriken för 27 § samt 27 § 1 mom., av dem 24 § 1 mom. och 27 § 1 mom. så-
dana de lyder i lag 467/2011, och
fogas till 3 § 2 mom., sådant det lyder i lag 467/2011, en ny 2 a-punkt som följer:

3 §

Behöriga tjänstemän och tillämpningsområdet för bötesföreläggande

Strafföreläggande utfärdas av åklagaren. Bötesföreläggande utfärdas av en polisman. I ett bö-
tesföreläggande kan som påföljd föreläggas ett bötesstraff på högst 20 dagsböter och en förver-
kandepåföljd för den som bryter mot

2 a) körkortslagen (386/2011),

5 §

Målsägandens samtycke

I fråga om målsägandens samtycke gäller vad som i 4 § 2 och 5 mom. föreskrivs om den miss-
tänktes samtycke. Om målsäganden återtar sitt samtycke, ska han eller hon uppge ärendets ind-
rivningsnummer i samband med återtagandet.

Betänkande LaUB 12/2016 rd

8 §

Innehållet i ett bötesyrkande, bötesföreläggande och ordningsbotsföreläggande

Ett bötesyrkande, bötesföreläggande och ordningsbotsföreläggande ska ges skriftligen till den som misstänks för förseelsen och undertecknas av utfärdaren. Yrkandet eller föreläggandet kan undertecknas också maskinellt.

27 §

Ny bedömning av påföljden och gärningen

Om åklagaren anser att ett strafföreläggande ska utfärdas så att det leder till en strängare påföljd än vad som har angetts i bötesyrkandet eller straffyrkandet, ska det på begäran av åklagaren utfärdas ett nytt yrkande och det tidigare yrkandet återtas. Till begäran ska fogas behövliga uppgifter för utfärdande av ett sådant yrkande eller föreläggande som avses i 2 §. En ny begäran om ett i 5 § avsett samtycke av målsäganden behöver inte göras.

24 § (Ny)

Utfärdande av strafföreläggande

Allmänna åklagaren ska utan dröjsmål granska ett bötesyrkande eller ett straffyrkande som kommit in för handläggning och utfärda ett strafföreläggande. Föreläggandet kan undertecknas också maskinellt. Ett strafföreläggande som grundar sig på ett bötesyrkande får dock inte utfärdas förrän två veckor har förflutit från det att yrkandet delgavs.

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

3.

Lag

om ändring av strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i strafflagen (39/1889) 2 a kap. 9—11 §,
sådana de lyder, 2 a kap. 9 § i lagarna 475/2008, 641/2009, 392/2011, 431/2014 och 381/2015
samt 10 och 11 § i lag 550/1999,
ändras 2 a kap. 2 § 4 mom., 6 § 3 och 4 mom. och 8 §, 7 kap. 1 §, 8 kap. 1 § 2 mom. 4 punkten, 6
§ 2 mom. och 18 §, 10 kap. 9 § 3 mom., 15 kap. 13 § 2 mom. 3 punkten samt 41 kap. 8 §,
sådana de lyder, 2 a kap. 2 § 4 mom. i lag 808/2007, 6 § 3 mom. i lag 550/1999, 6 § 4 mom. i lag
578/2008, 8 § i lagarna 550/1999 och 971/2001, 7 kap. 1 § i lagarna 697/1991 och 751/1997, 8
kap. 1 § 2 mom. 4 punkten och 6 § 2 mom. i lag 297/2003 och 18 § i lagarna 297/2003, 1161/2005
och 256/2014, 10 kap. 9 § 3 mom. i lag 356/2016, 15 kap. 13 § 2 mom. 3 punkten i lag 735/2015
samt 41 kap. 8 § i lag 531/2007, samt
fogas till 2 a kap. 3 §, sådan den lyder i lag 550/1999, ett nytt 3 mom., till 6 kap. 13 §, sådan den
lyder i lagarna 515/2003 och 1195/2004, ett nytt 5 mom., till 7 kap. nya 3 a och 3 b § samt till 8
kap. 3 §, sådan den lyder i lag 297/2003, ett nytt 3 mom. och till 13 §, sådan den lyder i lag 297/
2003, ett nytt 3 mom. som följer:

2 a kap.

Om böter, förvandlingsstraff och ordningsbot

2 §

Dagsbotens belopp

Dagsboten bestäms i domstol enligt de uppgifter som gäller under rättegången. I ett förfarande enligt lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010) bestäms dagsboten enligt de uppgifter som gällde när bötesföreläggandet eller straff- eller bötesyrkandet utfärdades. Åklagaren bestämmer dock böterna enligt de uppgifter som gäller när straffföreläggandet utfärdas, om det har framkommit att betalningsförmågan hos den som mottagit bötes- eller straffyrkandet har förändrats väsentligt vid den tidpunkten jämfört med dennes betalningsförmåga enligt de uppgifter som gällde då yrkandet utfärdades.

Betänkande LaUB 12/2016 rd

3 §

Det totala bötesbeloppet

Den höjning som avses i 2 mom. ska göras innan bestämmelserna om höjning av det totala bötesbeloppet vid bestämmande av ett gemensamt straff för brott som ska bestraffas med böter och ordningsbot finns i 7 kap. 3 a § tillämpas på straffet.

6 §

Eftergift i fråga om förvandlingsstraff för böter eller delar av böter

Den del av böterna med vilken det totala bötesbeloppet har höjts med stöd av 3 § 2 mom. eller 7 kap. 3 a § förvandlas inte till fängelse.

Ett bötesstraff som förelagts enligt förfarandet i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot förvandlas inte till fängelse. Böterna förvandlas inte heller till fängelse när domstolen har dömt ut dem som besvärinstans.

8 §

Ordningsbot

Ordningsbot är ett till beloppet fast förmögenhetsstraff som är lindrigare än böter och som enligt lagen om ordningsbotsföreseelser (/2016) är det enda straffet för vissa föreseelser.

Obetald ordningsbot får inte förvandlas till fängelse.

6 kap.

Om bestämmande av straff

13 §

Avräkning av tiden för frihetsberövande

Om straffet är ordningsbot, ska frihetsberövandet betraktas som fullt avtjänande av straffet.

Betänkande LaUB 12/2016 rd

7 kap.

Om gemensamt straff

1 §

Bestämmande av gemensamt fängelsestraff

Om någon ska dömas på en och samma gång för två eller flera brott för vilka straffet är fängelse, ska ett gemensamt fängelsestraff bestämmas för brotten, om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Om någon ska dömas till fängelse för ett brott och till böter eller ordningsbot för ett eller flera andra brott, får domstolen döma till ett gemensamt fängelsestraff för samtliga brott eller till ett gemensamt fängelsestraff för vissa av brotten och dessutom till böter eller till ordningsbot för de övriga brotten, men inte till vardera.

Om något av brotten föranleder livstids fängelsestraff, ska som gemensamt straff för samtliga brott dömas till livstids fängelse.

3 a §

Böter och ordningsbot

Om någon ska dömas till böter och ordningsbot för två eller flera brott på en och samma gång, ska ett bötesstraff eller ett gemensamt bötesstraff höjt med 40 euro bestämmas. En ordningsbot som föreläggs en gående eller föraren av ett motorlöst fordon beaktas dock inte när höjningen fastställs.

Om bötesstraffet eller det gemensamma bötesstraffet till sitt totala belopp skulle vara lägre än ordningsboten eller den strängaste ordningsboten, höjs bötesstraffet eller det gemensamma bötesstraffet till ordningsbotens eller den strängaste ordningsbotens belopp innan höjningen enligt 1 mom. görs.

3 b §

Ordningsbot

Om någon ska dömas till ordningsbot för två eller flera brott på en och samma gång, ska en enda ordningsbot föreläggas. Ordningsboten föreläggs då höjd med 40 euro i förhållande till den förseelse för vilken den strängaste ordningsboten gäller. Om ordningsboten föreläggs en gående eller föraren av ett motorlöst fordon, höjs ordningsboten dock inte.

Betänkande LaUB 12/2016 rd

8 kap.

Om preskription

1 §

Preskription av åtalsrätten

Åtalsrätten preskriberas, om åtal inte har väckts inom

4) två år, om det strängaste straffet är fängelse i högst ett år, böter eller ordningsbot.

3 §

När preskriptionen av åtalsrätten avbryts

När ett ärende som avser en förseelse handläggs i ett förfarande enligt lagen om föreläggande av böter och ordningsbot, avbryts preskriptionen av åtalsrätten när ett bötesyrkande, ett ordningsbotsföreläggande som mottagaren kan motsätta sig eller ett straffyrkande delges den som misstänks för förseelsen. Preskriptionen avbryts dock inte, om yrkandet återtas eller mottagaren motsätter sig föreläggandet eller om den misstänkte eller målsäganden återtar sitt i 4 eller 5 § i den lagen avsedda samtycke.

6 §

Preskription som förhindrar utdömande av straff

Straff för ett annat brott än ett sådant som avses i 1 mom. får inte dömas ut eller bestämmas i ett förfarande enligt lagen om föreläggande av böter och ordningsbot, är det från den i 2 § avsedda lagen har förflutit

1) trettio år, om det för brottet föreskrivna strängaste straffet är fängelse på viss tid över åtta år,
2) tjugo år, om det för brottet föreskrivna strängaste straffet är fängelse i över två och högst åtta år,

3) tio år, om det för brottet föreskrivna strängaste straffet är fängelse i högst två år, böter eller ordningsbot.

Betänkande LaUB 12/2016 rd

13 §

När utdömt bötesstraff förfaller

En ordningsbot förfaller när fem år har förflutit från den dag då ordningsbotsföreläggandet utfärdades.

18 §

Hänvisningsbestämmelse

I 2 b kap. 3 § 2 mom. föreskrivs när villkorligt fängelse förfaller.

Bestämmelser om preskription av verkställigheten av disciplinstraff som krigsmän och andra som lyder under 45 kap. döms till finns i lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014).

10 kap.

Om förverkandepåföljder

9 §

Behandling av mål om förverkandepåföljd

Förverkandepåföljd döms ut på yrkande av åklagaren. I 1 kap. 8 b § i lagen om rättegång i brottmål föreskrivs om de grunder på vilka åklagaren kan avstå från att yrka på förverkande. Även en målsägande kan yrka på förverkande när målsäganden ensam utför åtal enligt 7 kap. i lagen om rättegång i brottmål. Särskilda bestämmelser gäller för framställande av yrkande i ett förfarande enligt lagen om föreläggande av böter och ordningsbot.

Betänkande LaUB 12/2016 rd

15 kap

Om brott mot rättsskipning

13 §

Begränsningsbestämmelse

Bestämmelserna om osann utsaga inför domstol tillämpas inte på ett vittne som hörs i ett brottmål, om vittnet

3) har fått ett bötesföreläggande, strafföreläggande eller ordningsbotsföreläggande för en gärning som avses i 2 punkten,

41 kap

Om vapenbrott

8 §

Ordningsbot

Bestämmelser om ordningsbot som enda påföljd för ringa i 6 § avsett innehav av föremål eller ämne som lämpar sig för att skada någon annan med och för ringa i 7 § avsedd överlåtelse till en minderårig av föremål som lämpar sig för att skada någon annan med finns i lagen om ordningsbotsförelägganden (/).

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Genom denna lag upphävs lagen om ändring av strafflagen (755/2010).

4.

Lag

om ordningsbotsföreseelser

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på användning av ordningsbot som straff för vissa föreseelser, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

2 §

Gångtrafikföreseelser

En gående föreläggs en ordningsbot på 20 euro, om han eller hon uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot

1) förbudet i 3 § 2 mom. i vägtrafiklagen (267/1981) mot att hindra eller störa trafiken, skyldigheten i 4 § i den lagen att följa tecken eller anvisning som ges av den som reglerar trafiken eller tecken eller anvisning som ges med trafikanordning, skyldigheten enligt 6 § i den lagen att lämna fri passage för utryckningsfordon eller procession eller trafikreglerna om gående i 40—44 § i den lagen,

2) skyldigheten enligt vägtrafiklagen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den att följa trafikanordningar och förbudet mot att röra sig på område för motorväg.

3 §

Föreseelser av förare av motorlösa fordon och därmed jämförbara fordon

En cyklist eller en förare av något annat motorlöst fordon föreläggs en ordningsbot på 40 euro, om han eller hon uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot

1) förbudet i 3 § 2 mom. i vägtrafiklagen mot att hindra eller störa trafiken eller trafikreglerna för förare av fordon i 2 kap. i den lagen,

2) bestämmelsen om allmänna säkerhetskrav för fordon i 4 § 1 mom. i fordonslagen (1090/2002),

3) skyldigheten enligt vägtrafiklagen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den att följa trafikanordningar och förbudet mot att röra sig på område för motorväg,

4) bestämmelserna i vägtrafiklagen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den om begränsning av persontransport på cykel.

Betänkande LaUB 12/2016 rd

Användare av förflyttningshjälpmedel som stöder eller ersätter förflyttning till fots enligt 45 § 2 mom. i vägtrafiklagen föreläggs en ordningsbot på 40 euro för förfarande enligt 1 mom. om han eller hon då framförde förflyttningshjälpmedlet snabbare än i gångfart.

4 §

Förseelser som gäller handlingar för ett motordrivet fordon

Föraren av ett motordrivet fordon föreläggs en ordningsbot på 40 euro, om han eller hon uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot skyldigheten att ha med sig handlingar

- 1) enligt 66 a § 2 mom. i fordonslagen,
- 2) enligt vägtrafiklagen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den,
- 3) enligt 29 § 1 mom. i lagen om kommersiell godstransport på väg (693/2003), om överträdaren är någon annan än en trafikidkare,
- 4) enligt 32 § i körkortslagen (386/2011),
- 5) enligt 23 § i lagen om yrkeskompetens för taxiförare (695/2009),
- 6) enligt 17 § 2 mom. i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007).

5 §

Förseelser som gäller ett motordrivet fordons konstruktion, utrustning och skick

En förare, ägare eller varaktig innehavare av ett motordrivet fordon föreläggs en ordningsbot på 70 euro, om denne uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot

- 1) bestämmelserna om motordrivna fordons eller släpfordons konstruktion, utrustning eller skick i 4 §, 7 § 1 mom. eller 9 § 1 mom. i fordonslagen,
- 2) bestämmelser som med stöd av vägtrafiklagen utfärdats om användning av däck och dubbar och om kopplande av fordon och släpvagn.

En mopedist eller en ägare eller varaktig innehavare av en moped föreläggs en ordningsbot på 40 euro för en förseelse som avses i 1 mom.

6 §

Förseelser som gäller användning av personlig skyddsutrustning

Föraren av och passagerarna i fordon som avses i 88 § 1 mom. i vägtrafiklagen föreläggs en ordningsbot på 70 euro om de uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att använda bilbälte under körning. En ordningsbot av samma storlek föreläggs också i följande fall, om gärningen begås uppsåtligen eller av oaktsamhet:

- 1) en förare transporterar barn i ett fordon i strid med 88 a § i vägtrafiklagen,
- 2) en förmyndare, vårdnadshavare eller förare försummar den skyldighet som i 88 c § i vägtrafiklagen föreskrivs i fråga om användning av skyddsanordningar för barn under 15 år,
- 3) en förare försummar den aktsamhetsplikt som föreskrivs i 88 c § 2 mom. i vägtrafiklagen för förare av fordon som har registrerats för högst 16 passagerare.

Betänkande LaUB 12/2016 rd

Föraren av och passagerarna på eller i fordon som avses i 89 § 1 mom. i vägtrafiklagen föreläggs en ordningsbot på 70 euro, om de uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att under körning använda skyddshjälm av godkänd typ. En ordningsbot av samma storlek föreläggs också den förare som uppsåtligen eller av oaktsamhet försummar skyldigheten enligt 89 § 2 mom. i vägtrafiklagen att se till att barn under 15 år använder skyddshjälm.

7 §

Överskridande av hastighetsbegränsning med motordrivet fordon

Om den högsta tillåtna hastigheten enligt 25 § 1 mom. i vägtrafiklagen eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den är högst 60 kilometer i timmen, föreläggs föraren av ett motordrivet fordon, om han eller hon uppsåtligen eller av oaktsamhet överskrider den högsta tillåtna hastigheten

- 1) med högst 15 kilometer i timmen en ordningsbot på 170 euro,
- 2) med mer än 15 kilometer i timmen men högst 20 kilometer i timmen en ordningsbot på 200 euro.

Om den högsta tillåtna hastigheten är mer än 60 kilometer i timmen, föreläggs föraren av ett motordrivet fordon, om han eller hon uppsåtligen eller av oaktsamhet överskrider den högsta tillåtna hastigheten

- 1) med högst 15 kilometer i timmen en ordningsbot på 140 euro,
- 2) med mer än 15 kilometer i timmen men högst 20 kilometer i timmen en ordningsbot på 200 euro.

En mopedist som uppsåtligen eller av oaktsamhet överskrider den högsta tillåtna hastigheten med högst 15 kilometer i timmen, föreläggs dock en ordningsbot på 100 euro.

Om den högsta tillåtna hastigheten har överskridits på en gårdsgata eller gågata i strid med vad som föreskrivs i 33 eller 33 a § i vägtrafiklagen, föreläggs dock inte ordningsbot.

8 §

Andra trafikförseelser av förare av motordrivna fordon

Föraren av ett motordrivet fordon föreläggs en ordningsbot på 100 euro, om han eller hon uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vägtrafiklagens

- 1) 8 § 1 mom. eller 9 § om framförande av fordon på körbanan,
- 2) 11 § om val av körfält, 12 § 2 mom. om svängning eller 15 § 2 mom. om körning in i korsning,
- 3) 16 § om möte,
- 4) 24 a § om användning av kommunikationsapparat under körning,
- 5) 34 § 1 mom. om givande av ljud- och ljussignaler,
- 6) 35 § 1 mom. om givande av tecken med riktningsskyltar eller på annat synligt sätt;
- 7) 36 §, 37 § 1 eller 4 mom. eller 38 § om användning av ljus,
- 8) 39 § 2 mom. om att stanna fordonet före en färjas skyddsanordningar.

Föraren av ett motordrivet fordon föreläggs också en ordningsbot enligt 1 mom., om han eller hon uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vad som föreskrivs i vägtrafiklagen eller vad som bestäms med stöd av den om

Betänkande LaUB 12/2016 rd

1) den minimihastighet som krävs av ett fordon på motorvägar eller motortrafikleder, bogsering av fordon på eller körning eller omkörning av fordon med anlitande av fel körfält på motorvägar eller motortrafikleder,

2) iakttagande av grönt eller gult trafikljus,

3) körning på körfältslinje,

4) överskridande av eller körning på vitt spärrlinje eller spärrområde eller framförande, stannande eller parkering av fordon på vitt spärrområde,

5) gruppering som anges med vitt körfältspil.

Likaså föreläggs föraren av ett motordrivet fordon en ordningsbot enligt 1 mom., om han eller hon uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot andra påbud, förbud, begränsningar eller bestämmelser än de som gäller väjningsplikt vid möte eller i korsning, obligatoriskt stannande, fordons eller fordonskombinations största tillåtna massa, fordons största tillåtna massa på axel eller boggi, omkörningsförbud eller obligatoriskt stannande för tullkontroll eller annan granskning.

Den ordningsbot som föreläggs en mopedist för de förseelser som avses i 1 och 2 mom. är dock 70 euro. En ordningsbot av samma storlek föreläggs en mopedist också, om han eller hon uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot vad som föreskrivs om rött trafikljus.

9 §

Störande och onödig körning med motordrivna fordon

För en uppsåtligen eller av oaktsamhet begången överträdelse av 86 § i vägtrafiklagen eller vad som med stöd av vägtrafiklagen föreskrivs om störande eller onödig körning eller tomgångskörning med motordrivet fordon föreläggs föraren en ordningsbot på 70 euro.

10 §

Förseelser som gäller besiktning och anmälan för registrering av fordon

För en uppsåtligen eller av oaktsamhet begången användning i strid med 8 § 1 mom. eller 85 § 1 mom. i fordonslagen av ett obesiktigt, oregistrerat eller avställt fordon föreläggs föraren en ordningsbot på 70 euro.

För en uppsåtligen eller av oaktsamhet begången underlåtelse att enligt 64 § 1 mom. i fordonslagen göra en anmälan av ett fordons sådana registeruppgifter som gäller något annat än användning av fordonet i trafik föreläggs ägaren eller innehavaren av fordonet en ordningsbot på 70 euro.

11 §

Förseelser som gäller personbefordran med motordrivna fordon

För en uppsåtligen eller av oaktsamhet begången överträdelse av 87 § 2 mom. i vägtrafiklagen eller vad som med stöd av vägtrafiklagen föreskrivs om personbefordran med motordrivna fordon föreläggs föraren en ordningsbot på 100 euro.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas dock inte, om en person är placerad

Betänkande LaUB 12/2016 rd

- 1) så att det hindrar förarens sikt eller stör manövreringen eller så att en lykta, reflektor eller skylt som det är bestämt att fordonet ska ha blir täckt, eller
- 2) i lastutrymmet eller på lastflaket till någon annan bil än en last- eller paketbil.

12 §

Förseelser som gäller sjötrafik

För en uppsåtlig eller av oaktsamhet begången överträdelse av sjötrafiklagen (463/1996) föreläggs ordningsbot som följer:

- 1) den som framför en farkost för någon annan än en i 2 punkten avsedd överträdelse mot i 5 § 2 mom. i sjötrafiklagen avsedda påbud, förbud och begränsningar som sjötrafikmärken eller ljussignaler anger, 70 euro,
- 2) den som framför en farkost, för överskridande av den högsta tillåtna hastigheten med maximalt den högsta tillåtna hastigheten, 120 euro,
- 3) för framförande av en farkost utan de dokument som enligt 13 § i sjötrafiklagen ska medföras när farkosten är i användning eller för försummelse att inom utsatt tid visa upp dessa dokument, 40 euro,
- 4) för framförande av en farkost i strid med regionala förbud eller begränsningar som har utfärdats med stöd av 15 § i sjötrafiklagen, 70 euro,
- 5) för framförande av en farkost utan att ha med sig annan med stöd av 9 § i sjötrafiklagen föreskriven basutrustning än räddningsvästar eller annan motsvarande säkerhetsutrustning, 70 euro.

För en uppsåtlig eller av oaktsamhet begången överträdelse av lagen om farkostregistret (424/2014) föreläggs ordningsbot som följer:

- 1) den som äger en farkost, för försummelse att göra en registreringsanmälan enligt 8 § 1 mom. i lagen om farkostregistret innan farkosten tas i bruk, ägaren eller innehavaren, för försummelse att göra en ändringsregistrering enligt 9 § 1 eller 2 mom. i den lagen inom föreskriven tid eller ägaren, för försummelse att inom föreskriven tid göra en anmälan om slutlig avregistrering enligt 10 § 1 mom. i den lagen, 70 euro,
- 2) för användning av en farkost i strid med 5 § 1 mom. i lagen om farkostregistret innan den har införts i registret och för användning i strid med 12 § 2 mom. i den lagen av en farkost som inte är försedd med registerbeteckning och för användning i strid med 13 § 3 mom. i den lagen av en farkost som inte är försedd med provbeteckning, 70 euro.

13 §

Förseelser som gäller fiskevårdsavgift

Den som uppsåtlig eller av oaktsamhet fiskar utan att ha betalat staten fiskevårdsavgift enligt 79 § i lagen om fiske (379/2015) föreläggs en ordningsbot på 100 euro. Också den som uppsåtlig eller av oaktsamhet fiskar utan att medföra bevis över betald fiskevårdsavgift föreläggs en ordningsbot på 100 euro, om han eller hon inte inom sju dygn uppvisar beviset för polisen.

Betänkande LaUB 12/2016 rd

14 §

Ordningsföreseelser

För uppsåtliga föreseelser mot ordningslagen (612/2003) föreläggs ordningsbot som följer:

- 1) för störande av den allmänna ordningen och äventyrande av säkerheten enligt 3 §, 70 euro,
- 2) för intagande av berusningsmedel i strid med förbudet i 4 § 1 mom., 40 euro,
- 3) ägaren eller innehavaren av en byggnad eller konstruktion eller en företrädare för dem för försummelse av aktsamhetsplikten för förhindrande av fara enligt 5 §, 100 euro,
- 4) för användning av ljus eller reklam i strid med förbudet i 6 § 1 mom. eller för sådant olovligt avlägsnande eller skadande av kungörelse eller meddelande som avses i 2 mom. i nämnda paragraf, 70 euro,
- 5) för köp eller erbjudande mot betalning av sexuella tjänster i strid med förbudet i 7 § 1 mom., 100 euro,
- 6) för tömning av tarmen eller urinering i strid med förbudet i 7 § 2 mom., 40 euro,
- 7) för ordnande av föreställningar i strid med förbudet i 7 § 3 mom., 70 euro,
- 8) ägaren eller innehavaren av en byggnad eller en företrädare för dem för försummelse av skyldigheten att enligt 8 § säkerställa tillträde till byggnad, 70 euro,
- 9) för innehav av ämnen som lämpar sig för klottring i strid med förbudet i 13 §, 40 euro,
- 10) för försummelse enligt 14 § 1 mom. av skyldigheten i samband med djurhållning, 40 euro,
- 11) för ridning eller körning i strid med förbudet i 15 § 1 mom. 40 euro.

15 §

Föremål och ämnen som lämpar sig för att skada andra med

För ringa innehav enligt 41 kap. 6 § i strafflagen (39/1889) av föremål eller ämne som lämpar sig för att skada andra med och för ringa överlåtelse enligt 7 § i det kapitlet till en minderårig av sådana föremål föreläggs en ordningsbot på 70 euro.

16 §

Ringa överträdelse av nedskräpningsförbudet

För en uppsåtlig eller av grov oaktsamhet begången ringa överträdelse av nedskräpningsförbudet i 72 § i avfallslagen (646/2011) föreläggs den som skräpat ned en ordningsbot på 100 euro.

17 §

Alkoholföreseelser

För uppsåtliga överträdelser mot alkohollagen (1143/1994) föreläggs ordningsbot som följer:

- 1) för förtäring av alkoholdrycker i strid med förbudet enligt 58 § 1 mom., 40 euro,
- 2) för förtäring av alkoholdrycker på allmän plats i strid med förbud som med stöd av 58 § 2 mom. har meddelats av polisen, 40 euro,

Betänkande LaUB 12/2016 rd

3) för innehav i strid med 34 § 2 mom. av lagligen tillverkade och importerade alkoholdrycker såsom person som inte har fyllt arton år, 40 euro,

4) för innehav i strid med 34 § 2 mom. av lagligen tillverkade och importerade starka alkoholdrycker såsom person som fyllt arton men inte tjugo år, 40 euro.

18 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Genom denna lag upphävs lagen om ordningsbotsförelägganden (756/2010).

5.

Lag

om ändring av 17 kap. 29 och 44 § i rättegångsbalken

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i rättegångsbalken 17 kap. 29 § 3 mom. 2 punkten och 44 § 2 mom. 3 punkten underpunkt c, sådana de lyder i lag 732/2015, som följer:

17 kap.

Om bevisning

29 §

Vad som bestäms i 2 mom. ska i ett brottmål också tillämpas

2) på den som utfärdats ett bötesföreläggande, strafföreläggande eller ordningsbotsföreläggande för en gärning som avses i punkt 1,

Betänkande LaUB 12/2016 rd

44 §

Försäkran avges inte

3) i ett brottmål

c) av den som utfärdats ett bötesföreläggande, strafföreläggande eller ordningsbotsföreläggande för en gärning som avses i underpunkt b,

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

6.

Lag

om ändring av förundersökningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i förundersökningslagen (805/2011) 2 kap. 4 §, 3 kap. 14 § 2 mom., 5 kap. 1 § samt 10 kap. 2 § 1 mom. som följer:

2 kap.

Vilka som deltar i förundersökning

4 §

Särskilda undersökningsarrangemang

Åklagaren leder förundersökningen av brott som en polisman misstänks ha begått i samband med tjänsteuppdrag. Om brottets allvarlighet eller ärendets art annars förutsätter det, kan åklagaren besluta att vara undersökningsledare trots att det brott som en polisman misstänks ha begått inte har begåtts i samband med tjänsteuppdrag. Åklagaren kan i ovan avsedda fall leda förundersökningen även till den del det i ärendet utöver en polisman finns någon annan misstänkt, om det är ändamålsenligt med tanke på utredningen av ärendet. Åklagaren är inte undersökningsledare,

Betänkande LaUB 12/2016 rd

om ett ärende behandlas i ett förfarande enligt lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

En åklagare som är undersökningsledare har samma befogenheter i uppdraget som en till befalet hörande polisman som är undersökningsledare.

Ett brott som en polisman misstänks ha begått ska alltid undersökas av någon annan polisenhet än den där polismannen tjänstgör, om inte ärendet ska behandlas i ett förfarande enligt lagen om föreläggande av böter och ordningsbot. Även i övrigt ska den polisenhet som undersöker brottet vid behov utses så att tilltron till förundersökningens opartiskhet inte äventyras.

3 kap.

Allmänna bestämmelser om hur förundersökning ska genomföras

14 §

Förutsättningar för summarisk förundersökning

Med anledning av ett brott som en polisman misstänks ha begått får summarisk förundersökning göras endast om ärendet behandlas i ett förfarande enligt lagen om föreläggande av böter och ordningsbot.

5 kap

Förundersökningssamarbete mellan förundersökningsmyndigheter och åklagare

1 §

Underrättelse till åklagaren

Förundersökningsmyndigheten ska genast underrätta åklagaren om ett ärende där den som är misstänkt för brott är en polisman, om inte ärendet behandlas i ett förfarande enligt lagen om föreläggande av böter och ordningsbot. Åklagaren ska dessutom underrättas om ett brott som har kommit för undersökning, när förundersökningsmyndigheterna och åklagarmyndigheterna tillsammans utifrån sina befogenheter har beslutat att brottet ska omfattas av underrättelseskyldigheten eller om åklagaren har begärt underrättelse om brottet.

Betänkande LaUB 12/2016 rd

10 kap.

Avslutande av förundersökning

2 §

Avslutande av förundersökning

Efter det att förundersökningen blivit klar ska saken överlämnas till åklagaren för åtalsprövning eller för utfärdande av ett föreläggande eller yrkande enligt lagen om föreläggande av böter och ordningsbot. Förundersökningsprotokollet i fråga om ett brott som ska utredas som militärt rättegångsärendet ska utan dröjsmål sändas till militärmyndigheterna.

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

7.

Lag

om ändring av 2 kap. 7 och 8 § i lagen om brottsbekämpning inom Tullen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015) 2 kap. 7 § och 8 § 4 mom. som följer:

Betänkande LaUB 12/2016 rd

2 kap.

Tullens befogenheter vid tullbrottsbekämpning

7 §

Utfärdande av bötes- och ordningsbotsföreläggande samt bötes- och straffyrkande

En anhållningsberättigad tullman eller en till uppgiften förordnad annan tullman får utfärda bötesförelägganden, ordningsbotsförelägganden, bötesyrkanden och straffyrkanden så som föreskrivs i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

8 §

Stämning och annan delgivning

En i överenskommelsen mellan Finland och Sverige angående gränstullsamarbete (FördrS 2/1963) och i överenskommelsen mellan Finland och Norge angående gränstullsamarbete (FördrS 37/1969) avsedd tjänsteman som utför tullåtgärder på finska statens vägnar får delge stämning i tullbrottmål samt utfärda bötesförelägganden, ordningsbotsförelägganden, bötesyrkanden och straffyrkanden enligt 7 § inom den kontrollzon som avses i överenskommelserna. Inom kontrollzonen får förelägganden och yrkanden i tullbrottsärenden utfärdas utan riksåklagarens förordnande.

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

8.

Lag

om ändring av 47 § i gränsbevakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gränsbevakningslagen (578/2005) 47 §, sådan den lyder i lag 1150/2010, som följer:

Betänkande LaUB 12/2016 rd

47 §

Bötesyrkande, bötesföreläggande, ordningsbotsföreläggande och straffyrkande

En gränsbevakningsman utfärdar bötesyrkanden, bötesförelägganden, ordningsbotsförelägganden och straffyrkanden så som föreskrivs i lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Genom denna lag upphävs lagen om ändring av 47 § i gränsbevakningslagen (764/2010).

9.

Lag

om ändring av 103 § i vägtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 103 § i vägtrafiklagen (267/1981) sådan den lyder i lag 1082/2012, ett nytt 2 mom.
som följer:

103 §

Trafikförseelse

Bestämmelser om ordningsbot som enda straff för vissa trafikförseelser finns i lagen om ordningsbotsförseelser (/).

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Genom denna lag upphävs lagen om ändring av 103 § i vägtrafiklagen (767/2010).

10.

Lag

om ändring av 96 § i fordonslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fordonslagen (1090/2002) 96 §, sådan den lyder i lagarna 226/2009, 276/2010 och 1042/2014, som följer:

96 §

Fordonsförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

- 1) underlåter att fullgöra den reparationsskyldighet som föreskrivs i 5 eller 57 §,
- 2) bryter mot användningsförbud eller körförbud enligt 6 § 1 mom. eller 51, 56, 57, 75 eller 84 §,
- 3) bryter mot det förbud mot tillverkning, import, saluföring, försäljning eller annan överlåtelse som föreskrivs i 6 § 2 eller 3 mom.,
- 4) underlåter att fullgöra den skyldighet att hålla ett fordon trafikdugligt som föreskrivs i 9 § 2 mom.,
- 5) underlåter att fullgöra den skyldighet att ha med sig intyget över besiktning som föreskrivs i 58 § eller underlåter att fullgöra den besiktningsskyldighet som föreskrivs i 61 eller 62 §,
- 6) bryter mot kravet i 66 a § 5 mom. om användning, fastsättning eller skötsel av registrerings-tecken, registrerings skyltar, förflyttningsmärken eller nationalitetsbeteckningar,
- 7) använder ett i 66 f § avsett provnummerintyg eller förflyttningsstillstånd i strid med paragrafen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den,
- 8) bryter mot skyldigheten enligt 71 § att tillåta utförandet av teknisk vägkontroll,
- 9) vägrar att visa upp de handlingar som avses i 71 § eller att lämna de handlingar som avses i 93 § eller att ge i 71 § avsedda personer tillträde till fordonet eller i 82 § avsedda myndigheter eller personer tillträde till den plats där den som importerar, tillverkar eller säljer fordon, komponenter eller separata tekniska enheter tillverkar, lagrar eller säljer dem, eller hindrar myndigheterna eller personerna i fråga från att ta prov för undersökningar eller få behövliga handlingar eller uppgifter om egenskaperna hos eller om godkännandet av fordon, komponenter eller separata tekniska enheter,
- 10) försummar att ge den beskrivning som föreskrivs i 93 c §,
- 11) utför installations- och reparationsarbeten enligt 87 § utan behörigt tillstånd eller i strid med den begränsning som föreskrivs i 90 §,
- 12) vägrar att ge i 91 § avsedda myndigheter eller personer tillträde till den plats där system, komponenter eller separata tekniska enheter installeras eller repareras,
- 13) underlåter att fullgöra skyldigheten enligt 78 § att skaffa tillstånd för att bjuda ut för försäljning eller sälja komponenter och tekniska enheter,

Betänkande LaUB 12/2016 rd

14) bryter mot ett förbud mot första registrering eller försäljning som meddelats med stöd av 80 § 1 mom.,

15) försummar att lämna sådan information som föreskrivs i en EU-rättsakt som innehåller tekniska krav och hänför sig till de rättsakter som nämns i 30 § 1 mom. och som kan leda till att fordon, komponenter, separata tekniska enheter eller utrustning avlägsnas från marknaden,

16) underlåter att fullgöra sin anmälningsskyldighet enligt 45 § 2 mom., 46 § 4 mom., 81 § 2 mom. eller 86 a § 1 mom.,

17) underlåter att fullgöra den skyldighet som ålagts tillverkaren att tillhandahålla material som avses i 46 a § 2 mom. 3 punkten eller material som behövs för verksamhet enligt 49 §,

18) försummar att tillhandahålla information som avses i 93, 93 a och 93 b §, eller

19) bryter mot förbudet enligt 20 § 5 mom. att på andra fordon använda den färgsättning och de emblem som polisfordon och gränsbevakningsväsendets fordon använder,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *fordonsförseelse* dömas till böter.

För fordonförseelse döms också den som uppsåtligt ger en utsedd teknisk tjänst, en godkänd sakkunnig eller en beviljare av enskilda godkännanden information som till sin juridiska betydelse är inkorrekt vid kontroller, mätningar eller tester som utförs för förfarandet för godkännande av eller för ett förfarande för att från marknaden dra bort fordon, komponenter, separata tekniska enheter eller utrustning, eller vid tester eller bedömningar som utförs för tillsyn över produktionens överensstämmelse.

För fordonförseelse döms också den som uppsåtligt eller av oaktsamhet

1) försummar den skyldighet med avseende på åtkomst till uppgifter som behövs vid reparation och underhåll som föreskrivs i Europeiska gemenskapens förordning om tekniska krav vilken kompletterar den rättsakt som avses i 30 § 1 mom.,

2) försummar den skyldighet med avseende på användning av reagens i systemet för begränsning av utsläpp för fordon då fordonet används i trafik som föreskrivs i Europeiska gemenskapens förordning om tekniska krav vilken kompletterar den rättsakt som avses i 30 § 1 mom., eller

3) bryter mot det förbud att använda anordningar som begränsar funktionen av utsläppsbegränsande system eller mot det förbud att ändra utsläppsbegränsande system i strid med bestämmelserna om överensstämmelse som föreskrivs i Europeiska gemenskapens förordning om tekniska krav vilken kompletterar den rättsakt som avses i 30 § 1 mom.

Bestämmelser om ordningsbot som enda straff för fordonförseelse vid överträdelse av de allmänna säkerhetskraven för fordon som föreskrivs i 4 § 1 mom., det krav på konstruktion, utrustning eller skick för motordrivna fordon eller släpfordon som föreskrivs i 4 §, 7 § 1 mom. eller 9 § 1 mom., det förbud mot användning av ett obesiktigt, oregistrerat eller avställt fordon som föreskrivs i 8 § 1 mom. eller 85 § 1 mom., den skyldighet avseende registeranmälan som föreskrivs i 64 § 1 mom. samt den skyldighet att medföra handlingar som föreskrivs i 66 a § 1 mom. finns i lagen om ordningsbotsförseelser (/).

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Genom denna lag upphävs lagen om ändring av 96 § i fordonslagen (768/2010).

11.

Lag

om ändring av 32 § i lagen om kommersiell godstransport på väg

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kommersiell godstransport på väg (693/2006) 32 §, sådan den lyder delvis
ändrad i 1283/2011 och 262/2013, som följer:

32 §

Straffbestämmelser

Den som bedriver i denna lag avsedd trafik utan behörigt tillstånd, ska för *olovligt bedrivande av godstrafik* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

Den som överlämnar ett tillstånd för att användas av någon annan, underlåter att göra den anteckning som avses i 25 § 2 mom. eller försummar den anmälningsskyldighet som avses i 25 § 3 mom., åsidosätter den skyldighet att lämna uppgifter som avses i 27 § eller underlåter att iaktta vad som föreskrivs i 29 §, ska för *brott mot bestämmelserna i lagen om kommersiell godstransport på väg* dömas till böter.

En beställare eller dennes företrädare som beställer en transport utan att ha gjort en i 5 a § avsedd utredning eller som utifrån en gjord utredning eller annars är medveten om att transportören inte uppfyller förutsättningarna enligt 5 a § eller inte har för avsikt att fullgöra sina lagstadgade skyldigheter såsom arbetsgivare, ska för *brott mot beställning av transport* dömas till böter. Om lagen om beställarens utredningsskyldighet och ansvar vid anlitan av utomstående arbetskraft (1233/2006) tillämpas på transporten och om försummelseavgift som avses i den lagen kan påföras beställaren för att denne ingått ett avtal, ska böter inte dömas ut.

Bestämmelser om ordningsbot som enda straff för andra förare än trafikidkaren vid försummelse av skyldigheten enligt 29 § 1 mom. såsom överträdelse av bestämmelserna i lagen om kommersiell godstransport på väg finns i lagen om ordningsbotsförseelser (/).

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Genom denna lag upphävs lagen om ändring av 32 § i lagen om kommersiell godstransport på väg (769/2010).

12.

Lag

om ändring av 24 § i sjötrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjötrafiklagen (463/1996) 24 § 3 mom., sådant det lyder i lag 598/2005, som följer:

24 §

Straff

Bestämmelser om ordningsbot som enda straff för vissa sjötrafikförseelser finns i lagen om ordningsbotsförseelser (/).

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Genom denna lag upphävs lagen om ändring av 24 § i sjötrafiklagen (770/2010).

13.

Lag

om ändring av lagen om farkostregistret

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om farkostregistret (424/2014) 40 § och
ändras 39 § som följer:

Betänkande LaUB 12/2016 rd

39 §

Farkostregistreringsföreseelse

Bestämmelser om ordningsbot som enda straff för farkostregistreringsföreseelse vid överträdelse av vad som föreskrivs om skyldigheter avseende registrering i 8 § 1 mom., 9 § 1 eller 2 mom. eller i 10 § 1 mom. samt vad som föreskrivs om användningsförbud i 5 § 1 mom., 12 § 2 mom. eller 13 § 3 mom. finns i lagen om ordningsbotsföreseelser (/).

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Genom denna lag upphävs lagen om ändring av 39 och 40 § i lagen om farkostregistret (433/2014).

14.

Lag

om ändring av 147 § i avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i avfallslagen (646/2011) 147 § 3 mom. som följer:

147 §

Straffbestämmelser

Bestämmelser om ordningsbot som enda straff för ringa brott mot nedskräpningsförbudet enligt 72 § finns i lagen om ordningsbotsföreseelser (/).

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

15.

Lag

om ändring av lagen om fiske

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om fiske (379/2015) 118 § 1 mom. 7 punkten och 119 § samt
ändras 118 § 2 mom. som följer:

118 §

Fiskeförseelse

Bestämmelser om ordningsbot som enda straff för försummelse av skyldigheten att betala fiskevårdsavgift enligt 79 § eller visa upp ett bevis över betald fiskevårdsavgift inom föreskriven tid finns i lagen om ordningsbotsförseelser (/).

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

16.

Lag

om ändring av 17 § i tingsrättslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tingsrättslagen (581/1993) 17 §, sådan den lyder i lag 608/2011, som följer:

17 §

Tingsnotarien kan utan särskilt förordnande

1) förrätta vigsel till äktenskap samt i tingsrättens kansli handlägga och avgöra mål som avses i 5 kap. 3 och 14 § i rättegångsbalken och ansökningsärenden, och

Betänkande LaUB 12/2016 rd

- 2) efter att ha tjänstgjort som tingsnotarie i två månader fungera som ordförande i tingsrätten
- a) vid sammanträden med en domare i ansökningsärenden,
 - b) vid sammanträden med en domare i brottmål, om det inte för något av de enskilda brott som avses i åtalet under de omständigheter som anges där föreskrivs annat eller strängare straff än böter eller fängelse i högst två år och svaranden inte har häktats, meddelats reseförbud eller avstängts från tjänsteutövning för något av de brott som avses i åtalet; i dessa fall får dock inte annat eller strängare straff än böter eller ordningsbot dömas ut,
 - c) vid sådant skriftligt förfarande som avses i 5 a kap. i lagen om rättegång i brottmål (689/1997); i dessa fall får dock inte annat eller strängare straff än böter eller ordningsbot dömas ut, och
 - d) vid sammanträden med en domare i ärenden som gäller förvandlingsstraff för böter.
- Lagmannen får förordna den som tjänstgjort som tingsnotarie i två månader att delta i behandlingen av enskilda mål som
- 1) ordförande, om det är fråga om ett tvistemål som gäller hyra av bostadslägenhet eller där tvistemålet gäller ett penningbelopp eller en egendom eller fördel, vars värde är högst 20 000 euro,
 - 2) medlem i en sammansättning enligt 2 kap. 1 § 2 mom. eller 2 § i rättegångsbalken,
 - 3) medlem i en sammansättning enligt 2 kap. 3 § i rättegångsbalken,
 - 4) medlem i fall som avses i 6 kap. 1 § i rättegångsbalken eller i 6 kap. 11 § i lagen om rättegång i brottmål, och
 - 5) ordförande i en sammansättning enligt 2 kap. 1 § 1 mom. i rättegångsbalken i brottmål, om det inte för något av de enskilda brott som avses i åtalet under de omständigheter som anges där föreskrivs annat eller strängare straff än böter eller fängelse i högst två år och svaranden inte har häktats, meddelats reseförbud eller avstängts från tjänsteutövning för något av de brott som avses i åtalet.
- En tingsnotarie får inte förordnas att ensam eller såsom ordförande för tingsrätten behandla mål eller ärenden som på grund av sin art eller sin omfattning ska anses vara svåra att avgöra.

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Genom denna lag upphävs lagen om ändring av 17 § i tingsrättslagen (777/2010).

17.

Lag

om ändring av 32 och 93 § i körkortslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i körkortslagen (386/2011) rubriken för 32 §, 32 § 1 mom. och 93 § som följer:

32 §

Skyldighet att medföra och visa upp körkort och andra tillstånd eller intyg

Körkort, temporärt körkort, tillfälligt körkort, internationellt körkort, undervisningstillstånd, övningstillstånd för motorcykel, körrättigheter för moped utfärdade i någon annan EU- eller EES-stat, trafiklärtillstånd, tillstånd för undervisningspraktik och intyg över förarexamen ska medföras vid körning och på anmodan visas upp för en polisman, för en tullman eller gränsbevakningsman som fullgör tjänsteåligganden som hänför sig till trafikövervakning eller för en tjänsteman enligt 97 § i vägtrafiklagen som kommunikationsministeriet eller Trafikverket har förordnat att övervaka trafiken.

93 §

Körkortsförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot

- 1) sådana villkor och begränsningar i körkort och körkortstillstånd som avses i 16 §,
 - 2) bestämmelsen i 75 § om skyldighet att överlämna körkortet, eller
 - 3) bestämmelsen i 33 § om att låta någon annan köra ett fordon,
- ska för *körkortsförseelse* dömas till böter.

Bestämmelser om ordningsbot som enda straff för brott mot skyldigheten att medföra handlingar enligt 32 § finns i lagen om ordningsbotsförseelser (/).

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

18.

Lag

om ändring av 35 och 36 § i lagen om yrkeskompetens för taxiförare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om yrkeskompetens för taxiförare (695/2009) 35 § 1 mom. och
fogas till 36 § ett nytt 3 mom. som följer:

35 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet transporterar någon i taxitrafik enligt lagen om taxitrafik (217/2007) utan kör tillstånd för taxiförare enligt 3 § i denna lag, eller bryter mot bestämmelsen i 10 § 3 mom. eller 20 § i denna lag om överlämnande av kör tillståndet till polisen, bestämmelsen i 23 § 2 mom. om att hålla kör tillståndet för taxiförare synligt och att förete tillståndet, bestämmelsen i 24 § 2 mom. om överlämnande av kör tillståndet till Trafiksäkerhetsverket eller bestämmelsen i 25 § om överlåtande av fordonet, ska för *brott mot bestämmelserna om yrkeskompetens för förare* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

36 §

Hänvisningar till straffbestämmelser någon annanstans i lag

Bestämmelser om ordningsbot som enda straff för brott mot bestämmelserna om yrkeskompetens för förare vid brott mot skyldigheten att medföra och uppvisa kör tillståndet för taxiförare enligt 23 § 2 mom. finns i lagen om ordningsbotsföreläggelser (/).

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

19.

Lag

om ändring av 24 och 24 a § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007)
24 § 1 mom., sådant det lyder i lag 699/2009, och
fogas till 24 a §, sådan den lyder i lag 699/2009, ett nytt 3 mom. som följer:

24 §

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot bestämmelserna i 3 § 1 mom. om yrkeskompetens som krävs av förare, mot bestämmelserna om överlåtelse av fordon i 17 § 3 mom. eller mot bestämmelserna om framförande av fordon i 8 eller 9 §, ska för *brott mot bestämmelserna om yrkeskompetens för förare* dömas till böter, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

24 a §

Hänvisningar till straffbestämmelser någon annanstans i lag

Bestämmelser om ordningsbot som enda straff för brott mot bestämmelserna om yrkeskompetens för förare vid brott mot skyldigheten att medföra och uppvisa en handling som påvisar yrkeskompetensen enligt 17 § 2 mom. finns i lagen om ordningsbotsföreläggelser (/).

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

20.

Lag

om ändring av 50 a § i alkohollagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i alkohollagen (1143/1994) 50 a §, sådan den lyder i lag 642/2009, som följer:

50 a §

Straffbestämmelser

Bestämmelser om straff för alkoholbrott finns i 50 a kap. 1—3 § i strafflagen (39/1889).

Bestämmelser om straff för brott vid marknadsföring av alkoholdrycker finns i 30 kap. 1 a § i strafflagen.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt denna lag döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen, om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag.

Den som uppsåtligen

1) i egenskap av ägare till eller arrangör eller ordningsvakt på ett ställe som avses i 58 § 1 mom. tillåter förtäring av alkoholdrycker eller olovligen serverar alkoholdrycker där i strid med 58 § 3 mom.,

2) bjuder någon som inte har fyllt arton år på alkoholdrycker eller sprit så att denne blir berusad och förfarandet med hänsyn till den minderårigas ålder, mognadsnivå och övriga omständigheter som helhet kan anses klandervärd,

3) tillverkar, säljer, förmedlar, överlåter eller för in till landet redskap, apparater, utrustning, ämnen eller preparat som lämpar sig för tillverkning av alkoholdrycker eller sprit i syfte att dessa ska användas för olaglig tillverkning av alkoholdrycker eller sprit,

4) innehar redskap eller apparater som lämpar sig för tillverkning av alkoholdrycker eller sprit under sådana omständigheter att det finns grundad anledning att anta att de kommer att användas för olaglig tillverkning av alkoholdrycker eller sprit,

5) gör reklam för eller marknadsför redskap, apparater, utrustning, ämnen eller preparat som lämpar sig för tillverkning av alkoholdrycker eller sprit i syfte att locka någon annan till olaglig tillverkning av alkoholdrycker eller sprit, eller

6) direkt eller indirekt gör reklam för svaga alkoholdrycker eller drycker som innehåller minst 1,2 volymprocent etylalkohol eller annars främjar försäljningen av sådana drycker i strid med 33 §,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *alkoholförseelse* dömas till böter.

För alkoholförseelse döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) bryter mot ett villkor eller en begränsning i ett tillstånd som har beviljats med stöd av 5 § 2 mom., 8 § 3 mom., 14 § 2 mom., 17 § 3 mom., 21 d §, 27 § 3 mom., 29 § 2 mom. eller 30 § 2 mom.,

Betänkande LaUB 12/2016 rd

2) bedriver verksamhet utan sådant godkännande av en myndighet som avses i 5 § 3 mom., 13 § 2 mom., 14 § 4 mom. eller 35 § 1 mom.,

3) försummar att göra en sådan anmälan som avses i 11 eller 59 § eller i en förordning som utfärdats med stöd av 57 §,

4) bryter mot en bestämmelse i en förordning som utfärdats med stöd av 3 § 4 mom., 13 § 3 mom., 19 eller 26 § eller 32 § 1 mom.,

5) bryter mot förbudet i 16 § 2 mom. eller 24 § 2 mom., eller

6) i egenskap av innehavare av ett serveringstillstånd eller ansvarig föreståndare för ett serveringsställe eller ställföreträdare för denne bryter mot de skyldigheter som enligt 23 § gäller övervakandet av ordningen på serveringsställen.

Försök till ett brott som avses i 4 mom. 3 punkten är straffbart.

Bestämmelser om ordningsbot som enda straff för innehav av alkoholdrycker i strid med 34 § 2 mom. samt för förtäring av alkoholdrycker på allmän plats i strid med 58 § 1 eller 2 mom. finns i lagen om ordningsbotsföreläggelser (/).

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

21.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om utredning av unga brottsmisstänkta situation

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utredning av unga brottsmisstänkta situation (633/2010) 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag 320/2013, som följer:

3 §

Förundersökningsmyndighetens anmälan av brott som begåtts av en ung person

Förundersökningsmyndigheten ska inom 14 dygn efter det att förundersökningen om en ung person har blivit klar

anmäla den unga personens brott till åklagaren, socialmyndigheten och Brottspåföljdsmyndigheten.

Anmälan behöver dock inte göras, om

Betänkande LaUB 12/2016 rd

1) förundersökningen har avslutats utan att ärendet överlämnats till åklagaren för prövning, eller

2) det i ärendet iakttas ett förfarande enligt lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010) eller militärt disciplinförfarande.

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

22.

Lag

om ändring av 80 § i civiltjänstlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i civiltjänstlagen (1446/2007) 80 § som följer:

80 §

Tillämpning av straffrättsliga bestämmelser och bestämmelser om handläggning av brottmål

Vid handläggningen av ärenden som gäller brott som avses i 72—77 § iakttas vad som föreskrivs om rättegången i brottmål samt om bötesstraff, fängelsestraff och verkställighet av fängelsestraff, om inte något annat föreskrivs i denna lag. Straff för brott mot upplysningsplikten enligt 72 § och för brott mot skyldigheten att fullgöra kompletterande tjänstgöring enligt 73 § kan också dömas ut i ett förfarande enligt lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Denna lag träder i kraft samma dag som lagen om föreläggande av böter och ordningsbot (754/2010).

Betänkande LaUB 12/2016 rd

Utskottets nya lagförslag

23.

Lag

om ändring av 15 och 16 § i lagen om domstolspraktik

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om domstolspraktik (674/2016) 15 och 16 § som följer:

15 §

Befogenheter vid tingsrätten för en tingsnotarie som tjänstgjort i två månader

När en tingsnotarie har tjänstgjort i två månader får han eller hon utan särskilt förordnande vara ordförande i tingsrätten

- 1) vid sammanträden med en domare i ansökningsärenden,
- 2) vid sammanträden med en domare i brottmål, om det inte för något av de enskilda brott som avses i åtalet under de omständigheter som anges där föreskrivs annat straff än ordningsbot, böter eller fängelse i högst två år och svaranden inte har häktats, meddelats reseförbud eller avstängts från tjänsteutövning för något av de brott som avses i åtalet,
- 3) vid skriftligt förfarande som avses i 5 a kap. i lagen om rättegång i brottmål (689/1997),
- 4) vid sammanträden med en domare i ärenden som gäller förvandlingsstraff för böter.

I sådana fall som avses i 1 mom. 2 eller 3 punkten får dock inte annat straff än böter eller ordningsbot dömas ut.

16 §

En tingsnotaries befogenheter enligt lagmannens förordnande

Lagmannen får förordna den som tjänstgjort som tingsnotarie i två månader att delta i behandlingen av enskilda mål som

- 1) ordförande, om det är fråga om ett tvistemål som gäller hyra av bostadslägenhet eller som gäller ett penningbelopp eller en egendom eller förmån vars värde är högst 20 000 euro,
- 2) ledamot i en sammansättning som avses i 2 kap. 1 § 2 mom. och 2 § i rättegångsbalken,
- 3) ledamot i en sammansättning som avses i 2 kap. 3 § i rättegångsbalken,
- 4) ledamot i de fall som avses i 6 kap. 1 § i rättegångsbalken eller i 6 kap. 11 § i lagen om rättegång i brottmål,
- 5) ordförande i en sammansättning som avses i 2 kap. 1 § 1 mom. i rättegångsbalken i brottmål, om det inte för något av de enskilda brott som avses i åtalet under de omständigheter som anges

Betänkande LaUB 12/2016 rd

där föreskrivs annat straff än ordningsbot, böter eller fängelse i högst två år och svaranden inte har häktats, meddelats reseförbud eller avstängts från tjänsteutövning för något av de brott som avses i åtalet.

I den sammansättning som avses i 2 kap. 1 § 2 mom. och 3 § i rättegångsbalken ska ordföranden och en av de andra ledamöterna vara tingsrättens lagman eller en tingsdomare.

En tingsnotarie får inte förordnas att ensam eller som ordförande för tingsrätten behandla mål eller ärenden som på grund av sin art eller sin omfattning ska anses vara svåra att avgöra.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 25.10.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kari Tolvanen saml
vice ordförande Eva Biaudet sv
medlem Laura Huhtasaari saf
medlem Katja Hänninen vänst
medlem Emma Kari gröna
medlem Niilo Keränen cent
medlem Antero Laukkanen kd
medlem Sanna Marin sd
medlem Outi Mäkelä saml
medlem Mika Niikko saf
medlem Juha Pylväs cent
medlem Antti Rantakangas cent.

Sekreterare var

utskottsråd Mikko Monto.